

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1913. Första kammaren. Nr 3.

Onsdagen den 29 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 3.30 e. m.

Upplästes följande ingivna läkarintyg:

Att presidenten friherre *Lars Åkerhielm* på grund av influensa är förhindrad att under närmaste tiden deltaga i Riksdagens förhandlingar, intygar

Stockholm den 26 januari 1913

Frilh. Odenius,
Leg. läk.

Att brukspatron *P. M. Carlberg* till följd av akut tarmkatarr är oförmögen att tillsvidare deltaga i Riksdagens förhandlingar intygar

Stockholm den 27 januari 1913

Fritz Swensson,
Leg. läk.

Anmäldes och bordlades lagutskottets utlåtande nr 1, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet följande den 26 i denna månad väckta och då bordlagda motioner:

nr 60, av herr *Bellinder*, om upphörande av stämpelskatten å inrikes växlar;

nr 61, av herr *Pers*, om borttagande av tullen på korn; och

nr 62, av herr *Hult*, om utarbetande och framläggande av förslag till ändring i gällande skattelagars bestämmelser, angående vem utskylder av fast egendom på landet skola påföras.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet den av herr *Larsson, Knut*, den 26 innevarande januari avgivna och samma dag bordlagda motion, nr 63, angående tillägg till 4 § 1 mom. i lagen om skogsaccis och om virkestaxering.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet herr *Klefbeck* den 26 i denna månad väckta och bordlagda motion, nr 64, om utarbetande och framläggande av förslag till bestämmelser angående beskattning av jordvärde m. m.

Vid föredragning av nedannämnda den 26 innevarande månad avlämnade och då bordlagda motioner:

nr 65, av herr *Ljunggren, August*, angående skrivelse till Konungen i fråga om meddelande av vissa bestämmelser rörande arbetarskydd;

nr 66, av herr *Ljunggren, August*, angående skrivelse till Konungen med begäran om undersökning rörande hälsotillståndet bland arbetare i särskilt hälsovådliga industrier;

nr 67, av herrar *Bellinder* och *af Ekenstam*, angående skrivelse till Konungen i fråga om indragning av civilkommissionen eller reduktion av antalet ledamöter i densamma; och

nr 68, av herrar *Stadener* och *Gullberg*, angående skrivelse till Konungen i fråga om införande av en friare församlingsbildning inom svenska kyrkan,

beslöt kammaren hänvisa en var av dessa motioner till ett tillfälligt utskott.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet följande den 26 i denna månad väckta och bordlagda motioner:

nr 69, av herr *Pers*, angående skrivelse till Konungen med begäran om förslag till ändring av kommunallagarna för rikets städer i syfte att borttaga rätten att rösta med fullmakt;

nr 70, av herr *Klefbeck*, angående ändring av § 5 mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm;

nr 71, av herr *Magnusson, Gerhard*, om utarbetande och framläggande av förslag till lagbestämmelser i syfte att kommunerna må berättigas besluta ersättning till innehavare av kommunala förtroendeuppdrag för mistad arbetsförtjänst m. m.; samt

nr 72, av herr *Gullberg*, om utarbetande och framläggande av förslag till bestämmelser, i syfte att för rösträtt å kyrkostämman vid val av folkskollärare m. fl. må tillämpas enahanda grunder som vid prästval.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet herr *Klefbecks* den 26 innevarande månad avlämnade och bordlagda motion, nr 73, om utarbetande och framläggande av förslag till ändrade bestämmelser om internationella rättsförhållanden rörande äktenskap.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet nedannämnda den 26 innevarande januari avgivna och bordlagda motioner:

nr 74, av herr *von Stapelmohr* m. fl., om kallortstillägg åt underofficerare vid truppförband, förlagda i övre Norrland; och

nr 75, av hr *Asplund*, om anslag till utredning av vissa betingelser för uppkomsten av industriella företag, baserade på kraft från statens kraftverk i Porjus.

Föredrogs den av herr *Asplund* den 26 i denna månad väckta och samma dag bordlagda motion, nr 76, om anslag till anläggning av en statens telefonlinje från Kiruna centralstation till Vittangi kyrkoby.

Herr *Asplund*: Då den fråga, som i denna motion avhandlas, torde komma att lösas på annat sätt, anhåller jag att få återkalla motionen.

Denna anhållan bifölls, varefter ifrågavarande motion återtog av motionären.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet följande den 26 innevarande januari avgivna och bordlagda motioner:

nr 77, av herr *Stadener*, angående semester för tjänstgörande prästmän;

nr 78, av herr *Lindblad, Ernst*, m. fl. angående ifrågasatt tillfällig löneförbättring åt lärarna vid rikets allmänna läroverk och folkskoleseminarier samt högre lärarinneseminariet;

nr 79, av herr *Lindblad, Ernst*, m. fl. angående ifrågasatta tilläggsarvodena åt extra ordinarie ämneslärare vid rikets allmänna läroverk samt vikarierande ämneslärare vid folkskoleseminarier;

nr 80, av herr *Bruce*, om ändring i gällande bestämmelser, angående statsunderstöd åt kommunala mellanskolor och högre folkskolor; samt

nr 81, av herr *Magnusson, Gerhard*, om anslag till främjande av gymnastikundervisningen vid landsbygdens folkskolor.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda den 26 i denna månad avlämnade och bordlagda motioner:

nr 82, av herr *Ingeström*, angående uppdelning i två avdelningar av den nuvarande jordbruksavdelningen vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet;

nr 83, av herr *Ingeström*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av en särskild fond för främjande av täckdikning vid mindre jordbruk;

nr 84, av herr *Pers*, om utarbetande och framläggande av förslag till interimistiska bestämmelser i syfte att förekomma vanvård av samfälld skog; samt

nr 85, av herr *Hult*, angående skrivelse till Konungen i fråga om beredande av rätt till andel i häradsallmänning även åt annan jordbruksfastighet än i mantal satt jord.

Herr *Clason* avgav en motion, nr 86, angående skrivelse till Konungen i fråga om vidtagande av åtgärder för undanröjande av nu rådande fara av arsenikhaltig oljefärg.

Motionen hänvisades till ett tillfälligt utskott.

Herr *Lindblad, Ernst*, väckte en motion, nr 87, angående skrivelse till Konungen i fråga om ändrade bestämmelser rörande villkor för statsunderstöd vid anläggning av allmän väg.

Denna motion blev på begäran bordlagd.

Justerades protokollen för den 20, 21 och 22 innevarande månad ävensom tio protokollsutdrag för denna dag, varefter kammaren åtskildes kl. 3,54 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Lördagen den 1 februari.

Kammaren sammantråde kl. 3 e. m.

Justerades protokollen för den 24 och 25 nästlidne månad.

Herr statsrådet *Larsson* avlämnade Kungl. Maj:ts nedan nämnda nådiga propositioner till Riksdagen :

nr 2, angående nytt avlöningsreglemente för tjänstemän vid postverket samt fastställande av postverkets stat för driftkostnader år 1914;

nr 32, angående överförande av visst belopp till den i 19 § av lagen angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar den 4 juli 1910 omförmälda fond;

nr 33, angående pension åt stationsinspektoren Johan Axel Theodor Petersohns änka Johanna Augusta Alexandra Petersohn, född Nicander;

nr 36, angående efterskänkande av kronans rätt till danarv efter förre fanjunkaren Carl Ferdinand Lindquist från Salems socken;

nr 37, angående efterskänkande av kronans rätt till danarv efter bokbinderiarbetaren Nikolaus Edvard Wennersten från Kristinehamn;

nr 38, angående efterskänkande av kronans rätt till dana-
arv efter smedarbetaren Nils Gustaf Karlsson från Gävle;

nr 39, angående efterskänkande av kronans rätt till dana-
arv efter änkan Karolina Kristina Torell från Brunnsbo i Tärna
socken;

nr 40, angående efterskänkande av kronans rätt till dana-
arv efter förre arbetaren Anders Johan Larsson från Lilla Lund
i Flistads socken;

nr 41, angående efterskänkande av kronans rätt till dana-
arv efter Christina Augusta Lundeberg från Lund; och

nr 45, angående anslag för beredande vid vanförestalt av
vård åt vanföra efter 1912 års barnförelammningsepide-
mi samt till inspektion av anordningar härför.

De kungliga propositionerna blevo på begäran bordlagda.

Anmälades och bordlades

statsutskottets utlåtande nr 9, i anledning av Kungl.
Maj:ts i punkt 153 under åttonde huvudtiteln av statsverkspro-
positionen gjorda framställning om överlåtelse till Linköpings
stad av det nuvarande läroverkshuset därstädes med tomt;

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 1, i anledning av väckt motion om ändring i förordnin-
gen om provianteringslager;

nr 2, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 2
§ i förordningen angående försäljning av brännvin; och

nr 3, i anledning av väckt motion om sänkning till $\frac{1}{3}$ liter
av minsta tillåtna försäljningskvantitet vid utminuter-
ing av brännvin; ävensom

lagutskottets utlåtanden:

nr 2, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 18
kap. 16 § strafflagen; och

nr 3, i anledning av väckt motion om åvägabringande av
utredning och förslag i syfte att förhindra in-tecknings medde-
lande till säkerhet för falskt skuldebrev.

Avgåvos och bordlades följande motioner:

nr 88, av herr *Petrén, Alfred*, om skrivelse till Kungl. Maj:t
angående lindring uti de mindre bemedlades kostnader för hospi-
talsvård;

nr 89, av herr *Gullberg*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om åstadkommande av effektiv tandvård, särskilt vid landsbygdens små- och folkskolor;

nr 90, av herr *Skarstedt*, om vidtagande av åtgärder för skyndsamt framläggande av den del av den s. k. skogslagsstiftningskommitténs betänkande, som berör ungskogens skyddande; och

nr 91, av friherre *Fleming*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om åvägbringande av bättre samverkan mellan vederbörande beträffande arméns och marinens utrustning med vapen och ammunition m. m.

Föredrogs den av herr *Lindblad*, *Ernst*, den 29 sistlidne januari väckta och då bordlagda motion, nr 87, angående skrivelse till Konungen i fråga om ändrade bestämmelser rörande villkor för statsunderstöd vid anläggning av allmän väg.

Herr talmannen yttrade, att enär berörda motion avsåge ett ämne, som tillhörde ständigt utskotts behandling, han funne remiss av motionen icke mot § 55 riksdagsordningen kunna äga rum.

Föredrogs och lades till handlingarna lagutskottets den 29 nästlidne månad bordlagda utlåtande nr 1, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

Herr talmannen yttrade, att han efter överenskommelse med herr talmannen i Andra kammaren finge föreslå, det Första kammaren ville besluta att företaga vid sammanträde, som komme att hållas onsdagen den 5 i denna månad, val av föreskrivet antal valmän jämte suppleanter för utseende av Riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare samt vid sammanträde påföljande lördag val av ej mindre revisorer och revisorssuppleanter för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, än ock valmän och suppleanter för utseende av revisorer och revisorssuppleanter för granskning av riksbankens avdelningskontors i orterna räkenskaper och förvaltning.

Detta förslag antogs.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag, varefter kammaren åtskildes kl. 3,14 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Tisdagen den 4 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 3 e. m., och dess förhandlingar leddes av herr vice talmannen.

Herr statsrådet *Sandström* avlämnade Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 41, till Riksdagen med förslag till lag om expropriation, lag om ändrad lydelse av 16, 24, 36 och 45 §§ i förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom, lag om ändrad lydelse av 71 § i lagen den 20 juni 1879 om dikning och annan avledning av vatten, lag om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, samt lag om ändring i vissa delar av lagen den 31 augusti 1907 angående stadsplan och tomtindelning.

Denna proposition blev på begäran bordlagd.

Upplästes följande ingivna läkarintyg:

Att ledamoten av Riksdagens Första kammare professor *J. Thyren* i följd av hjärtsvagheter är i behov av omkring sex veckors ledighet från riksdagsgöromålen, varder härmed intygat.
Lund den 31 januari 1913.

Emil Söderwall.
Förste stadsläkare.

Justerades protokollet för den 26 nästlidne månad.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts den 1 i denna månad avlämnade och bordlagda nådiga propositioner till Riksdagen:

nr 2, angående nytt avlöningsreglemente för tjänstemän vid postverket samt fastställande av postverkets stat för driftkostnader år 1914;

nr 32, angående överförande av visst belopp till den i 19 § av lagen angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar den 4 juli 1910 omförmälda fond;

nr 33, angående pension åt stationsinspektoren Johan Axel Theodor Petersohns änka Johanna Augusta Alexandra Petersohn, född Nicander;

nr 36, angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter förre fanjunkaren Carl Ferdinand Lindquist från Salems socken;

nr 37, angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter bokbinderiarbetaren Nikolaus Edvard Wennersten från Kristinehamn;

nr 38, angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter smedslärlingen Nils Gustaf Karlsson från Gävle;

nr 39, angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter änkan Karolina Kristina Torell från Brunnsbo i Tärna socken;

nr 40, angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter förre arbetaren Anders Johan Larsson från Lilla Lund i Flistads socken;

nr 41, angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter Christina Augusta Lundeberg från Lund; och

nr 45, angående anslag för beredande vid vanförestalt av vård åt vanföra efter 1912 års barnförlammningsepidemi samt till inspektion av anordningar härför.

Vid föredragning av följande den 1 innevarande februari avgivna och då bordlagda motioner:

nr 88, av herr *Petrén, Alfred*, om skrivelse till Kungl. Maj:ts angående lindring uti de mindre bemedlades kostnader för hospitalsvård; och

nr 89, av herr *Gullberg*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om åstadkommande av effektiv tandvård särskilt vid landsbygdens små- och folkskolor,

beslöt kammaren hänvisa en var av dessa motioner till ett tillfälligt utskott.

Vid föredragning av nedannämnda den 1 i denna månad väckta, samma dag bordlagda motioner:

nr 90, av herr *Skarstedt*, om vidtagande av åtgärder för skyndsamt framläggande av den del av den s. k. skogslagstiftningskommitténs betänkande, som berör ungskogens skyddande; och

nr 91, av friherre *Fleming*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om åvägbringande av bättre samverkan mellan vederbörande beträffande arméns och marinens utrustning med vapen och ammunition m. m.,

beslöt kammaren hänvisa var och en av dessa motioner till ett tillfälligt utskott.

Föredrogos men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran följande den 1 innevarande februari bordlagda ärenden, nämligen statsutskottets utlåtande nr 9, bevillningsutskottets betänkanden nr 1—3 ävensom lagutskottets utlåtanden nr 2 och 3.

Herr Swartz erhöll på begäran ordet och yttrade:

Jag ber få hemställa, att kammaren måtte besluta tillsätta två tillfälliga utskott, vardera bestående av sju ledamöter med tre suppleanter, och att till första tillfälliga utskottet måtte remitteras följande motioner:

nr 7, av herr *Gullberg*, angående skrivelse till Konungen i fråga om ändring av gällande föreskrift rörande anteckning av s. k. lekmannadop;

nr 17, av herr *Skarstedt*, angående skrivelse till Konungen i fråga om borttagande eller inskränkning av matematikstudiet i latingymnasiet;

nr 19, av herr *Bäckström*, om skärpning av bestämmelserna för antagande av släktnamn;

nr 36, av herrar *Stadener* och *Gullberg*, angående skrivelse till Konungen i fråga om åtgärder för vinnande av sakkunnig behandling inom vederbörande statsdepartement av de s. k. kyrkoärendena;

nr 65, av herr *Ljunggren*, *August*, angående skrivelse till Konungen i fråga om meddelande av vissa bestämmelser rörande arbetarskydd;

nr 66, av herr *Ljunggren*, *August*, angående skrivelse till Konungen med begäran om undersökning rörande hälsotillståndet bland arbetare i särskilt hälsovådliga industrier;

nr 68, av herrar *Stadener* och *Gullberg*, angående skrivelse till Konungen i fråga om införande av en friare församlingsbildning inom svenska kyrkan;

nr 88, av herr *Petrén*, *Alfred*, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående lindring uti de mindre bemedlades kostnader för hospitalsvård; och

nr 89, av herr *Gullberg*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om åstadkommande av effektiv tandvård särskilt vid landsbygdens små- och folkskolor;

samt till andra tillfälliga utskottet remitteras fullmäktiges i riksgäldskontoret skrivelse angående åtgärder för skyndsammare tryckning av Första kammarens protokoll samt följande motioner:

nr 14, av herr *Trapp*, angående skrivelse till Konungen med begäran om framläggande av förslag till inrättande av ett penninglotteri för statens räkning;

nr 18, av herr *Sehlin*, om utfärdande av förbud mot vilda djurs kringförande till förevisning;

nr 49, av herr *Roos*, om åvägabringande av utredning och förslag i fråga om lämpliga åtgärder för anskaffande av för Sverige behöflig mängd tallfrö;

nr 67, av herrar *Bellinder* och *af Ekenstam*, angående skrivelse till Konungen i fråga om indragning av civilkommisionen eller reduktion av antalet ledamöter i densamma;

nr 86, av herr *Clason*, angående skrivelse till Konungen i fråga om vidtagande av åtgärder för undanröjande av nu rådande fara av arsenikhaltig oljefärg;

nr 90, av herr *Skarstedt*, om vidtagande av åtgärder för skyndsamt framläggande av den del av den s. k. skogslagstiftningskommitténs betänkande, som berör ungskogens skyddande; och

nr 91, av friherre *Fleming*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om åvägbringande av bättre samverkan mellan vederbörande beträffande arméns och marinens utrustning med vapen och ammunition m. m.

Denna hemställan bifölls.

Herr vice talmannen anförde, att han efter samråd med kammarens talman finge föreslå, att val av ledamöter i de nu beslutade utskotten skulle företagas vid kammarens sammanträde nästa fredag och val av suppleanter för dessa utskotts ledamöter ske påföljande lördag.

Detta förslag antogs.

Herr *Åström* avgav en av honom m. fl. undertecknad motion, nr 92, om åvägbringande av utredning och förslag i fråga om inrättande av ett statsobligationslotteri i Sverige.

Denna motion blev på begäran bordlagd.

Justerades fem protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 3,17 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Onsdagen den 5 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Upplästes följande ingivna läkarintyg:

Att ledamoten av Riksdagens Första kammare *Carl v. Baumgarten* lider av febersjukdom och därför tillsvidare är förhindrad att deltaga i riksdagsarbetet, intygar på heder och samvete.

Stockholm den 4 februari 1913

T. Hwass,
Legitimerad läkare.

Herr statsrådet *Larsson* avlämnade Kungl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

nr 35, angående förändring av tullsatzerna å socker och sirap samt om ändrad lydelse av § 13 i förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 9 juni 1911; och

nr 51, angående bidrag till Stockholms stad för anskaffande av en isbrytare.

Justerades protokollet för den 29 sistlidne januari.

Herr talmannen tillkännagav, att anslag före kl. 2 e. m. utfärdats till sammanträdets fortsättande kl. 6,30 e. m.

Företogs val av tjugufyra valmän för utseende av Riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare, och befunnos, efter valförrättningens slut, hava blivit till valmän utsedda:

herr Alexanderson med 124 röster,
» Almer » 124 »

herr Antonsson	med 124 röster,
friherre Beck-Friis, Johan,	» 124 »
herr Berglund, Jan Erik,	» 124 »
» Boberg	» 124 »
» Eklund	» 124 »
friherre Fleming	» 124 »
herr Gelotte	» 124 »
» Gezelius	» 124 »
» Gustafsson	» 124 »
greffe Hamilton, Alexander,	» 124 »
herr Jansson, Erik,	» 124 »
» Knaust	» 124 »
» Lamm	» 124 »
» Lindley	» 124 »
» Lyckholm	» 124 »
» Nilsson, Johan,	» 124 »
» Pettersson, Olaus,	» 124 »
greffe Posse	» 124 »
friherre Silfverschiöld	» 124 »
herr Strömberg	» 124 »
» Trapp	» 124 »
» Östberg, G. F.,	» 124 »

Företogs val av sex suppleanter för de valmän, som av kammaren fått i uppdrag att utse Riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare; och befunnos, efter valförrättningens slut, hava blivit till suppleanter utsedda:

herr Lindblad, A. C.,	med 124 röster,
» Köhlin,	» 124 »
» Meurling,	» 124 »
friherre Hermelin	» 124 »
herr Forssman	» 124 »
» Eliasson	» 122 »

sedan ordningen mellan dem, som erhållit lika antal röster, blivit genom lottning bestämd.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts under gårdagen bordlagda nädiga proposition, nr 41, till Riksdagen, med förslag till lag om expropriation, lag om ändrad lydelse av 16, 24, 36 och 45 §§ i förordningen den 16 juni 1875 angående inteckning i fast egendom, lag om ändrad lydelse av 71 § i lagen den 20 juni 1879 om dikning och annan avledning av vatten, lag om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 27

juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, samt lag om ändring i vissa delar av lagen den 31 augusti 1907 angående stadsplan och tomtindelning.

Vid föredragning av den av herr *Åström* m. fl. nästlidne dag väckta och då bordlagda motion, nr 92, om åvägabringande av utredning och förslag i fråga om inrättande av ett statsobligationslotteri i Sverige, beslöt kammaren hänvisa denna motion till sitt tillfälliga utskott nr 2.

Vid förnyad föredragning av statsutskottets den 1 och 4 i denna månad bordlagda utlåtande nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 153 under åttonde huvudtiteln av statsverkspropositionen gjorda framställning om överlåtelse till Linköpings stad av det nuvarande läroverkshuset därstädes med tomt, biföll kammaren vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Vid ånyo skedd föredragning av bevillningsutskottets den 1 och 4 innevarande februari bordlagda betänkande nr 1, i anledning av väckt motion om ändring i förordningen om provianteringsfrilager, biföll kammaren vad utskottet i detta betänkande hemställt.

Föredrogs ånyo bevillningsutskottets den 1 och 4 innevarande månad bordlagda betänkande nr 2, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 2 § i förordningen angående försäljning av brännvin.

I en inom Andra kammaren av herr *Månsson* väckt till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 6, hemställes, »att Riksdagen ville besluta, att § 2 i kungl. förordningen angående försäljning av brännvin måtte få följande lydelse:

1. Brännvin, som icke är renat eller vars styrka uppgår till över 30 procent, får vid detaljhandel ej hållas till salu.
2. Ej heller — — — — — ämne.

Utskottet hade i detta betänkande på anfört skäl hemställt, att herr *Månssons* förevarande motion, II: 6, om ändrad lydelse av 2 § i förordningen angående försäljning av brännvin, icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

*Om ändring
av § 2 i
brännvins-
försäljnings-
förordning-
gen.*

Om ändring
av § 2 i
brännvins-
försäljnings-
förordnin-
gen.

Herr Gullberg: Herr talman! Mina herrar! Den föreliggande motionen är nog beaktansvärd. Motionären säger i sin motivering: »Ju starkare brännvinet är, ju skadligare är det, och ju fortare försätter det den, som förtär det, i en mer eller mindre otillräknelig sinnesstämning. Men just detta förhållande gör, att det är så begärligt för många stackars människor, som hoppas finna en stunds glömska av det dagliga livets vedervärdigheter i ett rus. Dessa, måhända de beklagligaste av alla, som falla offer för spritdryckerna, skulle till en del kunna räddas, om sprithalten sänktes och det nu så lätt tillgängliga ruset bleve svåråtkomligare.»

Jag anser, att utskottet väl summariskt behandlat motionen. Utskottet hänvisar till, att en liknande motion vid förra årets riksdag väcktes av greve Mörner och att den då blev av Riksdagen avslagen. Men då gällde det en nedsättning av alkoholhalten med endast ett par procent, under det att herr Månssons motion avser att nedsätta alkoholhalten till 30 %. Utskottets hänvisning till, att nykterhetskommittén fått i uppdrag att behandla frågan om alkoholhalten, anser jag icke behövt utgöra skäl för utskottet att icke nu taga upp saken. Denna fråga är verkligen så viktig, att jag skulle velat föreslå, att Riksdagen antagit densamma, men då utskottet varit så enigt i sitt avstyrkande, är det ingen utsikt till framgång för ett sådant yrkande.

Efter härmed slutad överläggning biföll kammaren vad utskottet i förevarande betänkande hemställt.

Vid förnyad föredragning av bevillningsutskottets den 1 och 4 i denna månad bordlagda betänkande nr 3, i anledning av väckt motion om sänkning till $\frac{1}{3}$ liter av minsta tillåtna försäljningskvantitet vid utminuterung av brännvin, biföll kammaren vad utskottet i detta betänkande hemställt.

Ifrågasatt
utvidgning
av begreppet
straffbart
djurplågeri.

Föredrogs ånyo lagutskottets den 1 och 4 innevarande februari bordlagda utlåtande nr 2, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 18 kap. 16 § strafflagen.

Lagutskottet hade till behandling förehåft den till utskottet hänvisade motionen inom Andra kammaren, nr 8, av herr *Molin* i Dombäcksmark, i vilken motion hemställts, att Riksdagen försin del måtte besluta, att 18 kap. 16 § strafflagen skulle erhålla följande förändrade lydelse: »Djurplågeri straffas med böter. Äro omständigheterna synnerligen försvärande, må till fängelse i högst sex månader dömas.»

Utskottet hade i föreliggande utlåtande på angivna grunder hemställt, att Riksdagen måtte i anledning av förevarande motion besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta utarbета förslag till sådan ändring i strafflagen, varigenom begreppet straffbart djurplågeri utvidgades att omfatta även andra fall av djurplågeri än sådana, som ådagalade »uppenbar grymhet».

Ifrågasatt utvidgning av begreppet straffbart djurplågeri.
(Forts.)

Reservationer hade avgivits av herr *Lindhagen* samt vidare av herrar *af Ekenstam*, *Trana* och *Alexanderson*, greve *Lagerbjelke*, herr *von Baumgarten*, greve *Spens* samt herrar *Pettersson* i *Bjälbo* och *Holmdahl*, vilka hemställt, att herr *Molins* ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Greve *Lagerbjelke*: Herr talman! Jag kan icke finna annat, än att domstolarna under många år vid tillämpning av förevarande lagrum följt den allmänna rättsuppfattningen, vilken under årens lopp utan tvivel blivit allt mildare. Utom fråga är, att för närvarande straffas som uppenbar grymhet en handling, vilken för ganska få år tillbaka skulle gått straffri. Jag kan ej heller finna annat, än att vad som enligt nu rådande uppfattning bör hänföras till straffbart djurplågeri även straffas såsom sådant. Ett undantag härifrån kan jag dock göra, i det jag vill medgiva, att nu gällande bestämmelser icke äro tillräckliga för att förekomma onödigt plågende av djur vid slakt. Men med avseende härå föreligger en skrivelse från 1909 års Riksdag till Kungl. Maj:t med begäran om utredning.

Vad anför nu utskottet till stöd för sin hemställan om åtgärders vidtagande? Jo, utskottet säger: »Det torde med fog kunna påstås, att den allmänna rättsuppfattningen såsom straffvärt djurplågeri stämplar flera fall, som enligt nu gällande bestämmelse äro straffria eller åtminstone endast med stor tveksamhet kunna därunder inbegripas.» Om utskottet verkligen påstått detta bestämt, hade det i någon mån kunnat verka imponerande, men just det, att utskottet inskränker sig till att säga, det sådant kan påstås, synes mig vittna om en ganska stor tveksamhet hos utskottet. Vilka fall av nu icke straffbart djurplågeri anser då utskottet böra beläggas med straff? Ja, därom lämnar oss utskottet i fullkomlig ovisshet. På grund av vad som förut förekommit, måste jag antaga, att utskottet anser ett sådant fall vara för handen vid slakt; men såsom ovan framhållits, föreligger i detta avseende en riksdagsskrivelse med begäran om utredning. Vad utskottet i övrigt menar, vet jag icke, ty varken utskottets utlåtande eller motionen lämnar därom någon anvisning. Ovissheten är så mycket större, som utskottet självt på följande sida i annat sammanhang — jag medgiver

Ifrågasatt utvidgning av begreppet straffbart djurplågeri. med rätta — säger: »Innebörden av ordet djurplågeri torde vara alltför obestämd för att med detta ord skulle med erforderlig klarhet kunna angivas, vilka handlingar av ifrågavarande slag skulle vara straffbara.»

(Forts.)

På grund av vad jag nu anfört, kan jag icke finna, att utskottet angivit tillräckliga skäl för sin hemställan om avlåtandet av en skrivelse till Kungl. Maj:t. Mot en sådan skrivelse vill jag ytterligare framhålla, att för närvarande revision av strafflagen är under arbete; och det torde icke vara tvivel underkastat, att även denna fråga därvid vinner beaktande. Vederbörande myndigheter äro för övrigt alldeles överhopade med utredningar om nya lagförslag, som måste anses vida viktigare än det nu föreliggande.

Jag tillåter mig därför, herr talman, yrka, att kammaren med avslag å utskottets hemställan måtte för sin del besluta, att ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Herr Stårner: Herr talman! Då man ser, att så många reservanter äro antecknade vid detta lagutskottets utlåtande, skulle man nästan kunna få den uppfattningen, att här föreligger en särskilt stor och viktig fråga, som föranlett principiella skiljaktigheter och vore att betrakta som en partifråga. Det vore emellertid underligt, om denna fråga skulle kunna stämplas såsom sådan. Här har likvisst under senare åren förelagat en mängd förslag, som avsett att åstadkomma ändring i 18 kap. 16 § strafflagen, och just dessa strävanden att på olika sätt söka åstadkomma förbättring och ändring i lagen äro, synes det mig, oförtydbara bevis på, att denna lag varit svår att tillämpa och i viss mån fått en något oegentlig formulering.

Riksdagen har också vid åtskilliga tillfällen ändrat denna lag. Till en början var det blott obetydliga bötesbelopp. Sedan höjdes bötesbeloppen och slutligen infördes, såsom vi veta, frihetsstraff såsom en tillspetsning på denna paragraf. Men då gjordes också den anmärkningen mot paragrafen, att den icke hade tillämpning på alla djur, utan blott på husdjur, och icke ens i alla avseenden på sådana, i det den icke kunde tillämpas å husdjurens behandling vid *slakt*, och därför tillkom, som en strävan att utveckla denna paragraf, 1909 års förslag om ny slaktlag. Att detta förslag ännu icke blivit färdigt, torde vara främsta orsaken till yrkandena om ny påbyggnad, förbättring och skärpning av föreliggande lagrum.

Sedan sålunda denna lagtext blivit åtskilligt förändrad och år 1907 särskilt skärpt med bestämmelser om »uppenbar grymhet» mot djur, har fråga uppstått om tolkningen av ordet »uppenbar grymhet», huruvida därmed kan främjas det önskemål till djurens skydd, som man haft med yrkandena om ändring.

Därom hava olika meningar gjort sig gällande. I allmänhet har man, mot vad reservanternas här framhålla, funnit, att lagen icke lett till det resultat man önskat, utan att tvärtom tillämpningen av lagen i en hel mängd fall varit ganska ojämn. Man har därför begärt, att uttrycket »uppenbar grymhet» skulle ändras, och i år har av en motionär föreslagits i dess ställe »djurplågeri». Detta senare förslag torde väl knappast klarare precisera meningen med djurplågeri, och lagutskottet har därför ansett, att Kungl. Maj:t bör taga under omprövning, huruvida icke något precisare uttryck kunde finnas för, vad man i detta avseende vill ha fram. Lagutskottet har sålunda i sak velat understödja den strävan, som genom denna och liknande motioner framkommit, nämligen att begreppet straffbart djurplågeri bör utvidgas.

*Ifrågasatt
utvidgning
av begreppet
straffbart
djurplågeri.
(Forts.)*

Detta är en humanitetsfråga, som undan för undan fått allt starkare stöd i en vaknad rättsuppfattning. Jag för min del kan därför icke förstå, vad motivet egentligen kan vara till, att man från juridiskt håll så kraftigt reagerar mot en förbättring av lagen, som faktiskt synes vara ganska tänjbar och svår att tillämpa. Om detta beror på svårigheten att tolka själva uttrycket »straffbart djurplågeri», så borde man icke från juristernas sida motsätta sig en förbättring i lagen eller bemödandet att åstadkomma en sådan omskrivning av densamma, att därigenom bestämt och klart komme att uttryckas, vad som menas. Ty ingen lär väl mena — något, som icke heller reservanternas sagt — att man skulle vilja motsätta sig en utveckling av lagstiftningen i den riktning, som här avses, nämligen att åstadkomma ökat skydd mot djurplågeri och ett stöd för dem, som vilja beivra sådant.

Om man ser saken så, tror jag, att det finnes skäl för lagutskottet att här begära en ändring och påkalla Kungl. Maj:ts medverkan för att få denna ändring genomförd på sådant sätt, att paragrafen måtte bli bättre än hittills, såsom från olika motionärer vid skilda tillfällen framhållits. Lagutskottet har sålunda icke tillstyrkt den formulering, som motionären här föreslagit, nämligen uttrycket »djurplågeri straffas med böter», utan utskottet har begärt, att framställning skall ske för att kunna åstadkomma en utvidgning av begreppet »straffbart djurplågeri».

Den reservation, som herr Lindhagen avgivit vid detta betänkande och som avser att åstadkomma en direkt ändring i en detalj, under det att reservationen samtidigt understryker lagutskottets allmänna yrkande om en skrivelse, har lagutskottet ansett vara olämpligt att gå med på, alldenstund man icke bör gå in på särskilda detaljer samtidigt som man framställer ett skrivelseförslag.

Jag skall icke vidare upptaga herrarnas tid med denna fråga. Men jag vill säga, att det väl icke kan anses vara för samhälls-

*Ifrågasatt
utvidgning
av begreppet
straffbart
djurplågeri.*

(Forts.)

vådligt eller samhällsupplösande att söka åstadkomma en humanisering av våra strafflagar på detta område. I vår jäktande och hetsande tid går givetvis hetset många gånger ut över djuren och särskilt arbetsdjuren. När maskintekniken underlättar arbetsdjurens arbetsbörda, måste man å andra sidan likvisst påminna sig, att när springaren ställes i paritet med bilen och dragaren i paritet med andra kraftmedel, så föranleder detta lätt, att prestationskraven på djuren i skilda hänseenden komma att ökas. Man kan därför förstå, att även om det skulle vara riktigt, såsom en reservant anmärkt, att domstolarne ganska allmänt hava med allvar och nit tagit sig an att tillse, att icke något straffvärt djurplågeri må förekomma, då domstolarne fällt ganska hårda domar mot dem, som utövat djurplågeri, så är det icke mot tidsandan utan tvärtom helt naturligt, att man vid en förändring eller förbättring av lagen i andra hänseenden även vill tillgodose den lagstiftning, som det här gäller. Vi måste erkänna, att under senare tiders förhållanden en hel mängd fall, som föranleda djurplågeri, träda oss till mötes i det dagliga livet, såsom vid tävlingar, jakter och dressyrer, och att på en hel mängd områden medkänslan för djuren blivit till följd härav slappad. Det är klart härav, att de, som hava sin syn riktad på dessa förhållanden och missförhållanden, måste många gånger känna sig upprörda inför sådana omständigheter, som här träda i dagen, och att de då närmast vända sig till lagstiftningen för att få skärpta bestämmelser i lagen.

I anledning av vad jag framhållit, vilket också varit en genomgående tanke hos majoriteten inom utskottet, som visserligen icke kunnat åtaga sig att göra en formulering av den svårformulerade paragrafen, men som ansett, att en åtgärd i detta syfte borde vidtagas, ber jag för min del vördsamt att lå vädja till Första kammaren att beakta den grundsats, som ligger i utskottets framställning, och som går ut på att hos Riksdagen begära skrivelse till Kungl. Maj:t om ändring, förbättring och förtydligande av meranämnda lagrum. Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Herr af Ekenstam: Det må vara mig tillåtet att, eftersom jag är reservant, yttra några ord i denna sak, och jag vill genast från början förutskicka den anmärkningen, att även jag anser, att de frågor, som här äro på tal, äro av humanitär beskaffenhet. Jag finner också, att det varit synnerligen lyckligt, att vår uppfattning av vår ställning till djuren blivit ändrad, så att de missförhållanden, som härvidlag förut funnits, blivit undanröjda, men så långt vill jag icke gå, att plågan skall överflyttas från djuren till människan. I många fall är det verkligen så, att den blöthet, som genomgår vår tid, rentav resulterar i att komma till något sådant. Det är så, att vi hunnit i vår tid erkänna

nödvärnsrätten i fråga om människa mot människa, men numera vill man nästan icke längre erkänna, att den nödvärnsrätt, som en människa ofta behöver gentemot ett djur beträffande dess prestation för att rädda sin timliga välfärd, skall kunna få tagas ut. Det är därför viktigt, att, då lagar här stiftas, dessa icke stiftas så, att domstolarne skola vara tvingade att döma in absurdum, d. v. s. ådöma straff för handlingar, som i själva verket inga brott äro, därför att de, som gjort sig skyldiga därtill, icke avsett att åstadkomma något ont, utan avsett att skydda sig själva. Jag vill för att förtydliga detta omtala ett fall, som inträffat i min praktik.

*Ifrågasatt
utvidgning
av begreppet
straffbart
djurplågeri.*

(Forts.)

Det hände för en del år sedan, att en handelsresande gjorde upp med en liten bonde, vars ekonomi var ganska svag, att han skulle av denne skjutas under en veckas tid. Då de begåvo sig ut, var det härligt före, så det gick tämligen bra med det stora lasset, men då de hunnit halvvägs på den omkrets de skulle köra, så började det bliva töväder, och vägen blev allt sämre och sämre. Naturligtvis kostade det på djuret allt mer och mer, och det dröjde icke så länge, förrän man upptäckte, att hästen fått ett sår i bogen. Det var då ungefär två dagar, innan de kunde räkna på att vara hemma. Vad skulle nu den stackars bonden göra? Skulle han följt den anvisning, som ligger i eu sådan lagändring som den nu åsyftade, hade han icke kunnat göra annat än spänna ifrån sin häst och avstå ifrån den förtjänst, som var ytterligt nödvändig för honom, och på något annat och säkerligen kostsamt sätt hade han måst hemförskaffa släden. Det gjorde han naturligtvis icke, utan han sökte på bästa möjliga sätt sköta om sin häst och lyckades också utan fara för hästen få släden och hästen hem och sålunda förtjäna den lön, som var avtalad. Hästen blev bra efter en kort tid. Detta ansågs av djurskyddsvännerna i trakten, där det inträffade, vara ett synnerligen upprörande fall, och det blev stänning till domstol. Då man där fick undersöka förhållandena, så ansåg åtminstone jag, att efter den lag som nu fanns, var det icke någon tänkbarhet, att bonden skulle fällas, men hade lagen förut blivit ändrad så som man nu avser, så tvivlar jag på, att en domstol kunnat undgå att fälla bonden till ett straff, som icke varit litet. Detta är ett exempel, som herrarne förstå och som även visar, varför vi jurister icke äro benägna att härvidlag få en lagändring till stånd, enär vi i många fall då skulle tvingas att döma till straff tvärtemot vår rättskänsla.

Jag ber att få yrka avslag på det förevarande skrivesförslaget.

Herr Hellberg: Jag vill icke neka till, att de formella betänkligheter mot utskottets förslag, som framstälts av den förste ärade talaren, synas mig hava ett visst fog för sig, och

*Ifrågasatt
utvidgning
av begreppet
straffbart
djurplågeri.*

(Forts.)

jag förutser, att utgången i denna fråga kommer att bli i överensstämmelse med reservanternas yrkande. Men om detta skulle bli fallet, så vill jag för min del emellertid uttala en förhoppning, att den framställning till regeringen, som första gången gjordes för sjutton år sedan och som upprepades för fyra år sedan och som ännu icke lett till någon påföljd, måtte få någon verkan. Den framställningen hänförde sig till en speciell punkt i denna fråga, nämligen den om hemslakt. Och hemslakten är, synes mig, ändå det, som föranleder det betänkligaste och mest omfattande slag av djurplågeri, som för närvarande förekommer. Det erkände också den förste ärade talaren. I många bygder förekommer vid hemslakt djurplågeri av gammal slö vana, en grymhet mot djuren, som verkligen är upprörande, och som alldeles otvivelaktigt skulle falla under den nuvarande lagens bestämmelser, om denna verkligen tillämpades. Men det har nu en gång blivit praxis, att vad som sker vid hemslakt, det får passera oanmärkt, hur gruvligt det än må vara. Därför vill jag, som sagt, hur än utgången må bliva, uttala den förhoppningen, att regeringen så snart som möjligt måtte framkomma med något förslag i nämnda avseende. Det visar sig, att en riktig formulering av bestämmelsen rörande djurplågeri är ganska svår att finna, men jag vill ändå hoppas, att regeringen snart må finna något sätt att avhjälpa de berörda missförhållandena, som verkligen äro i behov av rättelse.

Herr Stårner: Herr talman! För min del anser jag, att den näst föregående talarens anförande i denna fråga gav den bästa belysningen av kravet på, att en förändring och skärpning av förevarande lagrum är nödvändig. Ty det exempel, som han anförde, var just belysande för, hur olika domar kunna falla, och hur olika sålunda uppfattningen av den lag, som för närvarande gäller, kan vara vid olika domstolar.

Det förslag, som här av utskottet framlagts, innebär ej, — jag erinrar därom ännu en gång, någon formulering av lagparagrafen, utan endast en begäran, att själva begreppet »straffbart djurplågeri» skall utvidgas, och jag tillåter mig att härvid erinra den näst föregående talaren om den utländska lagstiftning, som gäller på detta område och som han väl känner. Där finnas ju andra formuleringar än i den svenska strafflagen, och man kunde ju, om det vore lämpligt, försöka att införa någon av dessa.

Till exempel den, som citeras i herr Lindhagens reservation och för övrigt även i själva utskottsutlåtandet, och som återfinnes i den norska strafflagen av 1902: »Den, som genom vanvård, överansträngning eller på annat sätt gör sig skyldig till grov eller illasinnad misshandel av djur eller som medverkar därtill» etc. En sådan formulering är ju redan, enligt djurvännernas mening, en förbättring av det nuvarande lagrummet med

hänsyn just till ojämnheten i dess tillämpning. Och i den italienska strafflagen framhålles, att som djurplågeri straffas det, när man »behandlar ett djur grymt eller utan nödvändighet miss-handlar det eller tvingar det till överdriven ansträngning».

Detta är en annan formulering, som sålunda ger auvisning om möjligheten att kunna tillgodose de humaniseringskrav, som fått uttryck i denna motion och många föregående motioner, och som även lagutskottet för sin del funnit sig böra understödja.

*Ifrågasatt
utvidgning
av begreppet
straffbart
djurplågeri.*
(Forts.)

Sedan överläggningen förklarats härmed slutad, gjorde herr talmannen jämlikt därunder förekomna yrkanden propositioner, först på bifall till vad utskottet i föreliggande utlåtande hemställt samt vidare därpå att kammaren, med avslag å utskottets hemställan, skulle antaga det förslag, som innefattades i den av herr af Ekenstam m. fl. vid utlåtandet avgivna reservation; och förklarade herr talmannen sig finna den senare propositionen vara med övervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning varav uppsattes, justerades och anslogs en så lydande omöstningsproposition:

Den, som avslår vad lagutskottet hemställt i sitt utlåtande nr 2 och antager det förslag, som innefattas i den av herr af Ekenstam m. fl. vid utlåtandet avgivna reservation, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, bifalles utskottets hemställan.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hava utfallit sålunda:

Ja—76;

Nej—45.

Vid förnyad föredragning av lagutskottets den 1 och 4 i denna månad bordlagda utlåtande nr 3, i anledning av väckt

motion om åvägabringande av utredning och förslag i syfte att förhindra intecknings meddelande till säkerhet för falskt skuldebrev, biföll kammaren vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Avgåvos följande motioner:

nr 93, av herrar *Steffen* och *Lindblad, Anders*, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning, huruvida och under vilka villkor må bestämmas, att minimilöner skola genom särskilda representativa myndigheter (»lönenämnder» eller »yrkesnämnder») kunna fastställas för manliga och kvinnliga lönarbetare m. m.;

nr 94, av herrar *Steffen* och *Lindblad, Anders*, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning, om och på vad sätt för manliga och kvinnliga lönarbetare en maximalarbetsdag av åtta timmar per dygn må fastställas m. m.;

nr 95, av herr *Clason*, i anledning av väckt fråga om åtgärder för skyndsammare tryckning av Första kammarens protokoll;

nr 96, av herr *Lindh*, om åvägabringande av utredning och förslag i syfte att partihandeln med petroleum må ordnas på ett för konsumenterna tillfredsställande sätt;

nr 97, av herrar *Skarstedt* och *Rosén*, angående skrivelse till Konungen i fråga om tillhandahållande vid varje riksdags början av förteckning över alla kungl. kommittéer, som varit i verksamhet under det senast gångna året; och

nr 98, av herr *Beckman, Ernst*, m. fl., om förebyggande av rusdrycksutskänkning i riksdagshuset efter slutet av innevarande riksmöte.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts vid sammanträdet början avlämnade nådiga proposition, nr 35, till Riksdagen, angående förändring av tullsatserna å socker och sirap samt om ändrad lydelse av § 13 i förordningen med tulltaxa för inkommande varor den 9 juni 1911, blev denna proposition på begäran bordlagd.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts under dagen avlämnade nådiga proposition, nr 51, till Riksdagen, angående bidrag till Stockholms stad för anskaffande av en isbrytare.

Justerades sju protokollsutdrag för denna dag, varefter kammaren åtskildes kl. 3,22 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Onsdagen den 5 februari e. m.

Kammaren sammanträdde kl. 6,30 e. m.

Anmäldes och bordlades bevillningsutskottets betänkande nr 4, i anledning av väckt motion om rätt för den värmländska gränsbefolkningen söder om Mitandersfors att i vissa fall tullfritt införa varor.

Vid föredragning av den av herr *Beckman, Ernst*, m. fl. under dagen väckta motionen, nr 98, om förebyggande av rusdrycksutskänkning i riksdagshuset efter slutet av innevarande riksmöte, beslöt kammaren hänvisa denna motion till sitt tillfälliga utskott nr 1.

Vid föredragning av nedannämnda under förmiddagssammanträdet avgivna motioner:

nr 93, av herrar *Steffen* och *Lindblad, Anders*, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning, huruvida och under vilka villkor må bestämmas, att minimilöner skola genom särskilda representativa myndigheter (»lönenämnder» eller yrkesnämnder») kunna fastställas för manliga och kvinnliga lönarbetare m. m.;

nr 94, av herrar *Steffen* och *Lindblad, Anders*, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning, om och på vad sätt för manliga och kvinnliga lönarbetare en maximalarbetsdag av åtta timmar per dygn må fastställas m. m.;

nr 95, av herr *Clason*, i anledning av väckt fråga om åtgärder för skyndsammare tryckning av Första kammarens protokoll;

nr 96, av herr *Lindh*, om åvägabringande av utredning och

förslag i syfte att partihandeln med petroleum må ordnas på ett för konsumenterna tillfredsställande sätt; samt

nr 97, av herrar *Skarstedt* och *Rosén*, angående skrivelse till Konungen i fråga om tillhandahållande vid varje riksdags början av förteckning över alla kungl. kommittéer, som varit i verksamhet under det senast gångna året,

beslöt kammaren hänvisa dessa motioner till sitt tillfälliga utskott nr 2.

Justerades ytterligare två protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 6,40 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.
